ב חוּץ מִבָּנוֹ וּבִתּוֹ * הַקְּטַנִּים (כ) * ג אֲפִלּוּ אֵינָם סְמוּכִין עַל שֻׁלְחָנוֹ, וְעַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ (ג) הַכְּנַעֲנִים. ד וַאֲפִלּוּ מִחוּ בּוֹ שֶׁלֹּא לְעָרֵב עָלָיו, וַאֲפִלּוּ עֵרְבוּ הֵם עֵרוּב אַחֵר, * אֵינוֹ כְּלוּם. אֲבָל בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים אֲפִלּוּ סְמוּכִים עַל שֻׁלְחָנוֹ, ה וְעַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ * הָעִבְרִים וְאִשְׁתּוֹ, * אֵינוֹ מְעָרֵב עֲלֵיהֶם אֶלָּא מִדַּעְתָּם. וְאִם עֵרַב עֲלֵיהֶם (ד) וְשָׁמְעוּ וְשָׁתְקוּ וְלֹא מִחוּ, יוֹצְאִים בְּעֵרוּבוֹ. (ה) אֲבָל אִם מִחוּ בּוֹ, (ו) אוֹ שֶׁעֵרְבוּ הֵם עֵרוּב אַחֵר לְעַצְמָם, אֵין עֵרוּבוֹ עֵרוּב לָהֶם: **ב** ז קָטָן (ז) בֶּן (ח) שֵׁשׁ שָׁנִים אוֹ פָּחוֹת, יוֹצֵא (ח) בְּעֵרוּב אִמּוֹ, וְאֵין צָרִיךְ לְהַנִּיחַ עָלָיו מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לְעַצְמוֹ:

תטו שֶׁלֹּא לְעָרֵב עֵרוּבֵי תְּחוּמִין אֶלָּא לְדָבָר מִצְוָה. וּבוֹ ד׳ סְעִיפִים:

א ח אֵין מְעָרְבִין עֵרוּבֵי תְּחוּמִין (א) אֶלָּא לְדָבָר מִצְוָה, כְּגוֹן שֶׁחָיָה רוֹצָה לֵילֵךְ ט לְבֵית הָאֵבֶל, אוֹ

ב מִשְׁנָה שָׁם (סב.).

ב בְּרַיְיתָא שָׁם פ״ב (ע״ב). ג הָרֹא״ש שָׁם (פ״ח סי׳ ב). ד שָׁם בְּבְרַיְיתָא. ה הָרֹא״ש שָׁם. ו שָׁם בְּבְרַיְיתָא וּבְגְמָרָא שָׁם. ז גְּמָרָא שָׁם דף פ״ב (ע״א), וּכְרַב אָשֵׁי, הָרי״ף (כו.) וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ו הכ״א) וְסֵמַ״ק (מצוה רפב) וְסֵמַ״ג (מצוה א מדרבנן).

א עֵרוּבִין פ״ב.

בְּאֵר הַיטֵב

דְּשְׁמוֹנָה עָשְׂרָה גְּרוֹגָרוֹת סַגִּי אֲפִלּוּ לִמְרֻבִּין, וְהָכָא בְּעֵי לְכָל אֶחָד. נִרְאֶה דְּבַחֲצֵרוֹת הוּא הָאִסּוּר מִשּׁוּם שֶׁהָאֶחָד אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ, מִשּׁוּם הָכִי סַגִּי שֵׁשׁ בֵּין כֻּלָּם שְׁמוֹנָה עָשְׂרָה גְּרוֹגָרוֹת, דְּעַל יְדֵי זֶה הֵם מְעֹרָבִים וְהָיוּ לְאֶחָדִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּתְחוּמִין אֵין הָאִסּוּר מִשּׁוּם אֶחָד אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ, אֶלָּא דְּגִבּוּל יֵשׁ לְכָל אֶחָד אֲלַפַּיִם אַמָּה־וְתוּ לֹא,

וְעַל יְדֵי עֵרוּב נַעֲשָׂה כְּמִי שֶׁדָּר שָׁם, עַל כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַתִּיר לוֹ יוֹתֵר מִגְּבוּלוֹ. ט״ז (סק״א), עַיֵּן שָׁם:

ב (ח) **שֵׁשׁ שָׁנִים.** עַיֵּן ט״ז בְּסִימָן תר״מ סָעִיף ב׳. (סק״ב), עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם כָּאן (סק״ב):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁבָּעֲבָר הַשֵּׁנִי שֶׁלְּצַד בֵּיתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל בְּסִימָן ת״ח (ס״א):

(ב) אֲפִלּוּ אֵינָם סְמוּכִין. וְהַטַּעַם, (ח) דְּהָא קַיְמָא לָן דְּאֵין מְעָרְבִין אֶלָּא לְדָבָר מִצְוָה, וְעַל כֵּן מָעֲרֵב תָּמִיד עֲלֵיהֶם, דְּהֵיְינוּ שֶׁמְּזַכֶּה לָהֶם עַל יְדֵי אַחֵר אֶת הֶעָרוּב כְּדֵי לְחַנְּכָם בְּמִצְוֹת: **(ג) הַכְּנַעֲנִים.** מִפְּנֵי שֶׁיָּדָן כְּיָדוֹ: **(ד) וְשָׁמְעוּ וְשָׁתְקוּ וְכוּ׳.** דְּמִסְתָּמָא נִתְרַצָּה הֶעָבֵד וְהַשִּׁפְחָה לְיַד אֲדוֹנֵיהֶם, וְכֵן הַבָּנִים לַאֲבִיהֶן וְהָאִשָּׁה לְדַעַת בַּעְלָהּ. (ג) וַאֲפִלּוּ לֹא הוֹדִיעָם מִן הֶעָרוּב עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ, גַּם כֵּן מְהַנֵּי, אַף דִּזְמַן קָנְיַת עֵרוּב הוּא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, מִשּׁוּם דְּמִסְתָּמָא עוֹמֵד הֶעָרוּב לְהִתְקַיֵּם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, וְלֹא לְהִתְבַּטֵּל: **(ה) אֲבָל אִם מִחוּ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, מִיָּד שֶׁשָּׁמְעוּ, (ג) לְאַפּוּקֵי שֶׁשָּׁתְקוּ וְאַחַר כָּךְ מִחוּ, לֹא מְהַנֵּי מִחָאָתָן, דְּתֶכֶף כְּשֶׁשָּׁתְקוּ הָוֵי כְּהוֹדָאָה שֶׁמַּסְכִּימִים לְמַעֲשָׂיו וְנִתְקַיֵּם הֶעָרוּב. (ד) וְכָל זֶה דַּוְקָא כְּשֶׁשָּׁמְעוּ מִשְּׁחָשְׁכָה וְשָׁתְקוּ, אֲבָל אִם שָׁמְעוּ בְּצָהֳרַיִם וְשָׁתְקוּ וּמִחוּ קֹדֶם חֲשֵׁכָה, נִתְבַּטֵּל הֶעָרוּב, כֵּיוָן שֶׁבִּזְמַן קְנִיַּת הֶעָרוּב דְּהוּא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּבָר הָיְתָה מְחָאָה: **(ו) אוֹ שֶׁעֵרְבוּ וְכוּ׳.** אֲפִלּוּ (ה) אִם עֵרוּבָן הָיָה בְּתַר עֵרוּבוֹ, דְּכֵיוָן שֶׁעֵרְבוּ הֵם: (ו) אֵין לְךָ מְחָאָה גְּדוֹלָה מִזּוֹ, וְהוֹלְכִין לְאוֹתוֹ רוּחַ שֶׁעֵרְבוּ הֵם:

ב (ז) בֶּן שֵׁשׁ שָׁנִים. אֲבָל אִם נִכְנַס (ז) בְּתוֹךְ שֵׁבַע אֲפִלּוּ יוֹם אֶחָד, צָרִיךְ לְעָרֵב עָלָיו בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ יוֹצֵא לֹא בְּעֵרוּב אִמּוֹ (ח) וְלֹא בְּעֵרוּב אָבִיו. וְהַנָּה הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ סָתַם בָּזֶה (ט) לְהַפּוֹסְקִים דְּעַד בֶּן שִׁשָּׁה וְשִׁשָּׁה בִּכְלָל יוֹצֵא בְּעֵרוּב אִמּוֹ, בְּאֵין חִלּוּק אִם אָבִיו בָּעִיר אוֹ לֹא, אָמְנָם בְּאַלִּיָּה רַבָּה (סק״ב) מְצַדֵּד כְּדַעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים דְּאִם אָבִיו בָּעִיר, אֲפִלּוּ בֶּן אַרְבַּע שָׁנִים אוֹ בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים [בְּאֵינוֹ חָרִיף כָּל כָּךְ] אֵינוֹ יוֹצֵא בְּעֵרוּב אִמּוֹ, מִשּׁוּם דְּאָז אֵינוֹ נִמְשָׁךְ כָּל כָּךְ אַחַר אִמּוֹ, אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה זְכוּי בִּשְׁבִילוֹ: **(ח) בְּעֵרוּב אִמּוֹ.** דְּעַד אוֹתָהּ הָעֵת הוּא כָּרוּךְ אַחֲרֶיהָ וּכְגוּפָהּ דָּמְיָא. וְאַף דְּאֵין מְעָרְבִין אֶלָּא לְדָבָר מִצְוָה וְקָטָן לָאו בַּר מִצְוָה הוּא, (י) מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּלֹא אָפְשָׁר לוֹ בְּלֹא אִמּוֹ, יוֹצֵא עִמָּהּ, וְאִם לֹא עֵרְבָה אִמּוֹ אֶלָּא אָבִיו, (יא) אֵינוֹ יוֹצֵא בְּעֵרוּבוֹ. וְנִרְאֶה לִי דְּאַף אִם זָכָה עָלָיו אָבִיו (יב) גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי, דְּעַד אוֹתָהּ הָעֵת צָוְתָה דְּאִמּוֹ נִיחָא לֵיהּ וְהִיא הֲלֹא לֹא עֵרְבָה לְשָׁם:

א (א) **אֶלָּא לְדָבָר מִצְוָה.** וְיֵשׁ מַחֲלִקִים בֵּין הַפּוֹסְקִים, (ט) דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דְּזֶה דַּוְקָא כְּשֶׁעֵרַב בְּפֹת, אֲבָל בְּמָעֲרַב בְּרַגְלָיו מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה אַף

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ט) הָרֹא״ש (פ״ח סי׳ ב) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים: **(ב)** בֵּית יוֹסֵף בְּשֵׁם רַשְׁבָּ״א (עבודה״ק שער ה סי׳ כב), וְהוּבָא גַּם כֵּן בְּאַלִּיָּה רַבָּה (סק״א). **וְרָצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּאַף דְּכָעַלְמָא אִם עָרַב בְּשְׁבִיל אֵיזֶה אָדָם, צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ דַּוְקָא קֹדֶם שֶׁתֶּחְשַׁךְ,** וְכַנַּ״ל בְּסִימָן תי״ט (ס״א), **הָכָא מְהַנֵּי:** **(ג)** רַשְׁבָּ״א (שם), וְהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף: **(ד)** אֵלִיָּה רַבָּה וּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״א), וּמוּכָח כֵּן בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם), עַיֵּן שָׁם: **(ה)** פְּשׁוּט הוּא לְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ מִתְּחִלָּה, דְּמִחָאָה קֹדֶם חֲשֵׁכָה מְהַנֵּי בְּתַר שֶׁתֶּחְשַׁךְ. **וְעַיֵּן בְּאַלִּיָּה רַבָּה** (שם) **שֶׁכָּתַב דִּין חָדָשׁ, דְּאִם מִחָה בְּהֶדְיָא וְנִתְבַּטֵּל הֶעָרוּב וְאַחַר כָּךְ חָזַר וְנִתְרַצָּה, אִם הוּא קֹדֶם חֲשֵׁכָה מְהַנֵּי. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי צָרִיךְ עִיּוּן, דְּתֶכֶף כְּשֶׁמִּחָה מִסְתַּבְּרָא דְּנִתְבַּטֵּל גַּם הַזִּכּוּי, שֶׁהֲרֵי גִּלָּה דַּעְתּוֹ שֶׁחוֹב הוּא לוֹ, וּמַאי מְהַנֵּי מַה שֶּׁנִּתְרַצָּה אַחַר כָּךְ, אִם לֹא דְּחָזַר וְזָכָה אִם כֵּן פְּשִׁיטָא דְּמְהַנֵּי:** **(ו)** גְּמָרָא (סב.): **ב** **(ז)** דְּכָן שֵׁשׁ מִקְרֵי כָּל שְׁנַת שֵׁשׁ, וְזֶה כְּבָר נִכְנַס בְּשֵׁבַע, וְכֵן מוּכָח בַּגְּמָרָא (שם) דְּמִתְּחִלָּה הָיָה סָלְקָא דַּעְתָּךְ דְּעַד בֶּן שֵׁשׁ דַּוְקָא, וּמִסְקִינַן דְּעַד בֶּן שֵׁשׁ נָמֵי אֲבָל לֹא יוֹתֵר: **(ח)** כֵּן מַשְׁמַע פְּשִׁטִיּוּת הַסּוּגְיָא, וְכֵן מַשְׁמַע בְּגָאוֹן יַעֲקֹב (סב.), עַיֵּן שָׁם: **(ט)** שֶׁכֵּן מַשְׁמַע דַּעַת הָרי״ף (כו.)

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה (ב) שֶׁל (פ) נְשׁוּאִין, אוֹ לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ (ג) אוֹ (ג) חֲבֵרוֹ שֶׁבָּא מִן הַדֶּרֶךְ, (ד) וְכִיּוֹצֵא בָּאֵלּוּ. הַגָּה: אוֹ שֶׁרוֹצֶה לֵילֵךְ לְטַיֵּל בְּיוֹם טוֹב אוֹ שַׁבָּת (ה) בְּפַרְדֵּס שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שִׂמְחָה, בָּזֶה מִקְרֵי דִּבֵּר מִצְוָה (תרומת הדשן סימן ע"ז), אוֹ [ה]מִפְּנֵי הַיִּרְאָה, כְּגוֹן שֶׁהָיָה רוֹצֶה לִבְרֹחַ (ו) מִן הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אוֹ מִן הַלִּסְטִים וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, (ז) (וְאָז מֻתָּר לוֹ לֵילֵךְ אֲפִלּוּ לְדָבָר הָרְשׁוּת) (טור והגהות אשר"י פרק (בכל מערבין) [כיצד משתתפין (פ"ח סי' ו)]). [ו]וְאִם עֵרַב שֶׁלֹּא לָאֶחָד מִכָּל אֵלּוּ, אֶלָּא לְדִבְרֵי הָרְשׁוּת, הֲרֵי זֶה עֵרוּב: ב [ז]אֵין מְעָרְבִין (ח) עֵרוּבֵי תְּחוּמִין בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, (ט) * [ח]וְאִם עֵרַב, (י) עֵרוּבוֹ עֵרוּב: ג (יא) [ט]אָמְרוּ לוֹ שְׁנַיִם צֵא וְעָרֵב עָלֵינוּ, אֶחָד עֵרַב עָלָיו מִבְּעוֹד יוֹם וְאֶחָד עֵרַב עָלָיו בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, זֶה שֶׁעֵרַב עָלָיו מִבְּעוֹד יוֹם * נֶאֱכַל עֵרוּבוֹ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְזֶה שֶׁעֵרַב עָלָיו בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת נֶאֱכַל עֵרוּבוֹ מִשֶּׁחֲשֵׁכָה, (יב) [י]שְׁנֵיהֶם קָנוּ

ג מִשְׁנָה שָׁם ל"ו (ע"ב).
ד רַמְב"ם בְּפֶרֶק (ב') [ו"ז] מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (ה"ז).
ה שָׁם בַּמִּשְׁנָה. ו טוּר בְּשֵׁם הָרַמְב"ם שָׁם.
ז מִשְׁנָה שַׁבָּת ל"ד (ע"א), בִּדְמָפָרֵשׁ לְהּ שָׁם בַּגְּמָרָא.
ח טוּר בְּשֵׁם הָרַמְב"ם שָׁם (ה"ז-ג). ט שָׁם בַּגְּמָרָא ל"ד (ע"א) וּבְעֵרוּבִין ע"ו (ע"א). י רַמְב"ם שָׁם, וְכֵן פָּרַשׁ רַשׁ"י (שבת לה. ד"ה ה"ג ספקא).

בְּאוֹר הַגְּמָרָא

א (פ) נְשׁוּאִין. אֲבָל בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל אוֹ בַּת תַּלְמִיד חָכָם לְעַם הָאָרֶץ, אֵינוֹ מִצְוָה. גְּמָרָא פְּסָחִים. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן תר"ע סָעִיף קָטָן ד' דְּאִם אוֹמְרִים שִׁירוֹת וְתִזְמֹרוֹת הֲרֵי סְעוּדַת מִצְוָה, עַיֵּן שָׁם: (ג) **חֲבֵרוֹ.** אֲפִלּוּ אֵינוֹ חָכָם, אוֹ שְׁיָצָא לְפַקֵּחַ עַל עִסְקֵי רַבִּים, אוֹ שֶׁהָיָה חוֹזֵר לְעִירוֹ וְצָרִיךְ לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ. שֻׁלְחָנֵי גְּבוֹרִים (כו. אות א).

בֵּאוּר הַלָּכָה

זֶה לָהֶם בָּעֵרוּב עַל יְדֵי אַחֵר אוֹ שֶׁהִגְבִּיהוּ בְּעַצְמוֹ. וּבָעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים הָרַבֶּה אֲנָשִׁים טוֹעִין בָּזֶה, וְסוֹבְרִין שֶׁמֵּעֵין שֶׁבַּעַל הַבַּיִת הִנִּיחַ הָעֵרוּב, מַתִּירִין כָּל בְּנֵי בֵּיתוֹ לֵילֵךְ עַל סְמָךְ זֶה:

ב * וְאִם עֵרַב עֵרוּבוֹ עֵרוּב. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י). **וְהִנֵּה לְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְקַמָּיְהּ** (ד"ה ו"ש) **דְּרֹב פּוֹסְקִים סְבִירָא לְהוּ כְּהַיֵּשׁ חוֹלְקִין דִּבְסָמוּךְ, מְמֵילָא כְּאַן אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אֵין עֵרוּבוֹ עֵרוּב. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי אִם הִנִּיחַ הָעֵרוּבֵי תְּחוּמִין בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יְהוּדָה, דִּלְרַבִּי יוֹסֵי זֶה הַזְּמַן הוּא עַדַיִן יוֹם גָּמוּר [בְּקִבְשָׁת ל"ד** (ע"ב) **עַיֵּן שָׁם], יֵשׁ לְהָקֵל:**

ג * נֶאֱכַל עֵרוּבוֹ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. נִסְתַּפְּקְתִּי אִם נֶאֱכַל בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יְהוּדָה דְּמַתְחִיל תֶּכֶף אַחַר שְׁקִיעָה, נְמִי מַהֲנֵי, אוֹ דְּוָקָא בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יוֹסֵי דְּהוּא אַחַר דְּשָׁלִים בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּרַבִּי יְהוּדָה. אֲבָל הָא לֹא מְסַפְּקִינָא כְּמִי שֶׁאֵין כַּדָּת שָׁם בַּחוּרִים וּבְתוּלוֹת יַחַד, בְּוַדַּאי אֵין כָּאן מִצְוָה לְעָרֵב כְּדֵי לֵילֵךְ לְשָׁם וּלְשַׂמְּחָם, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן של"ט (ס"ג) **בְּבֵאוּר הַלָּכָה דְּבוּר הַמַּתְחִיל לְהָקֵל, וּגְדוֹלָה מִזּוֹ כְּתָבוּ הַפּוֹסְקִים בְּאָבֵל הָעָזָר סִימָן ס"ב דְּאֵין נָכוֹן לְבָרְךְ בִּכְגוֹן זֶה שֶׁהַשִּׂמְחָה בְּמְעוֹנוֹ, אִם לֹא שֶׁבַּהֲלִיכָתוֹ שָׁם יוּכַל לְמָנְעָם מִזֶּה, בִּכְגוֹן זֶה בְּוַדַּאי מִצְוָה לֵילֵךְ שָׁם: (ג) אוֹ חֲבֵרוֹ.** אֲפִלּוּ (ס) אֵינוֹ חָכָם, דַּחֲשִׁיב זֶה מִצְוָה, כַּיָּן שֶׁבָּא מִן הַדֶּרֶךְ. וְדַעַת הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ג) דְּבַחֲבֵרוֹ (ע) חָכָם מִיָּרֵי: **(ד) וְכִיּוֹצֵא בָּאֵלּוּ.** כְּגוֹן שֶׁצָּרִיךְ לָצֵאת לְפַקֵּחַ עַל עִסְקֵי רַבִּים, אוֹ לְלֶכֶת לִבְרִית מִילָה, אוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, וְכֵן כְּשֶׁהָיָה חוֹזֵר לְעִירוֹ וְרוֹצֶה לָבוֹא לְבֵיתוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב. אֲבָל לְפִדְיוֹן שְׁבוּיִים וַחֲכָמָה הַבָּאָה לְיַלֵּד וְהַבָּא לְהַצִּיל מִן הַכּוּתִים, יוֹצְאִים אַף בְּלֹא עֵרוּב [אַחֲרוֹנִים]: **(ה) בְּפַרְדֵּס שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שִׂמְחָה.** מִיהוּ פָּשׁוּט דְּמֵיירֵי בְּשִׂמְחָה שֶׁל הֶתֵּר, אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁמָּצוּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים בְּאֵיזֶה מְקוֹמוֹת בַּעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁעוֹסְקִין שָׁם בְּהוֹלוּלוֹת וּבְהִתְעָרְבוּת זְכָרִים וּנְקֵבוֹת, לָזֶה בְּוַדַּאי אֵין לְעָרֵב, דְּמִקְרֵי דִּבֵּר עֲבֵרָה וְלֹא דִּבֵּר מִצְוָה, וּכְבָר צָוְחוּ עַל הוֹלוּלוֹת זוֹ כַּמָּה גְּדוֹלִים, וְהַשּׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִלֵּילֵךְ שָׁם, וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תהלים א א) 'אַשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ' וְגוֹ': **(ו) מִן הַכּוּתִים.** שֶׁיִּצְעֲרוּ (י) אוֹתוֹ אוֹ יִגְבּוּ מִמֶּנּוּ מָמוֹן. וְאִם יֵשׁ בָּזֶה חֶשֶׁשׁ סַכָּנָה, אַף בְּלֹא עֵרוּב מֻתָּר לִבְרֹחַ [אַחֲרוֹנִים]: **(ז) וְאָז מֻתָּר.** קַאֵי עַל כָּל הַסָּעִיף הַנַּ"ל, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּכֵיוָן דְּקָנָה שָׁם עֵרוּבוֹ מִשּׁוּם צָרְכּוֹ, מֻתָּר לוֹ לָלֶכֶת אֲלָפִים (יא) אַף לְדָבָר הָרְשׁוּת: **ב (ח) עֵרוּבֵי תְּחוּמִין.** דְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן רס"א סָעִיף א', וְעֵרוּבֵי תְּחוּמִין חֲמִיר מִמֶּנּוּ (יב) דְּיֵשׁ סְמָךְ לְעֵרוּבֵי תְּחוּמִין מִקְרָא. **(ט) וְאִם עֵרַב וְכוּ'.** מִשּׁוּם דְּאָסוּר תְּחוּמִין הוּא דְּרַבָּנָן וְסִפֵּקָא לְקוּלָּא. (יג) וּמִכָּל מָקוֹם סָפֵק הֶנַּח הֶעָרוּב אוֹ לֹא, גְּרַע מִזֶּה, וְכַמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן ת"ט סָעִיף ו', עַיֵּן שָׁם: **(י) עֵרוּבוֹ עֵרוּב.** וְהַיֵּשׁ חוֹלְקִין דְּסָעִיף ג' (יד) סְבִירָא לְהוּ גַּם בָּזֶה דְּפָסוּל, כַּיָּן שֶׁלֹּא הָיָה לְעֵרוּב חֲזָקַת כַּשְׁרוּת: **ג (יא) אָמְרוּ לוֹ שְׁנַיִם וְכוּ'.** דַּיִן זֶה נִזְכָּר לְעֵיל בְּסִימָן שצ"ג סָעִיף ג', אֶלָּא דְּשָׁם מַיִּירֵי לְעִנְיַן עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, וְהָכָא קָא מַשְׁמַע לָן דְּאַף לְעִנְיַן עֵרוּבֵי תְּחוּמִין גַּם כֵּן דִּינָא הָכִי. וְהַיֵּשׁ חוֹלְקִים סְבִירָא לְהוּ דְּדַוְקָא בְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת הַקִּלּוּ בָּזֶה, אֲבָל לֹא בְּעֵרוּבֵי תְּחוּמִין, וְאֵינוֹ קוֹנֶה הֶעָרוּב (טו) אֶלָּא דַּוְקָא הָרִאשׁוֹן, מִשּׁוּם דְּמוֹקְמִינַן לְעֵרוּב אַחֲזָקָתֵיהּ וּכְוַדַּאי הָיָה קַיָּם עַד הַזְּמַן שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְקַיֵּם, אֲבָל לֹא לְשֵׁנִי דְּהַנִּיחַ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, דְּאֵין שַׁיָּךְ בָּזֶה חֲזָקָה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה ו"ש) שֶׁכָּתַבְנוּ דְּרֹב רִאשׁוֹנִים סְבִירָא לְהוּ כְּדָעָה זוֹ: **(יב) שְׁנֵיהֶם קָנוּ עֵרוּב.** דְּלְכָל רַב יוֹסֵף, אַף בְּדִיעֲבַד לֹא הֲוֵי עֵרוּב, וְכֵן כָּתַב בְּסִפְרֵי גְּאוֹן יַעֲקֹב בְּדַעְתּוֹ, וְגַם מִסְתַּבְּרָא דְּכְשֶׁשָּׁת רַבָּנוּ יוֹנָתָן (שם) דְּמַתִּיר אַף לְכַתְּחִלָּה], וְכֵן הוּא גַּם דַּעַת רַשׁ"י (פסחים מט. ד"ה לשבות) לְפִי מַה שֶּׁפֵּרְשׁוּ הַבַּ"ח וּמָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תמ"ד (סק"י יג), וְכֵן הוֹכִיחוּ מֵהַשּׁוּר שָׁם, וְכֵן הִסְכִּים שָׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְדִינָא: **(ג)** הוּא דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (שם ד"ה לשבות) וְהָרא"ש (פסחים פ"ג סי' ח) פְּרַק אֵלּוּ עוֹבְרִין, וְכֵן הָרַמְב"ם (עירובין פ"ו ה"ז) סָתַם בָּזֶה, וְכֵן הִסְכִּים בְּסֵפֶר אֶבֶן הָעוֹזֵר (סי' חטו ס"ג), דְּלֹא כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם, וְכֵן **הָאֲלִיָּה רַבָּה** (סק"א) **כָּתַב שֶׁאִין לְהָקֵל כְּלָל אִם לְצֹרֶךְ גָּדוֹל** דְּגַם מַשְׁמָעוּת רַבֵּנוּ יְרֻחָם (נתיב יב ח"ח) וּמַהֲרַי"ל (מנהגים הל' עירובי' חצרות סק"ו) לְהַחְמִיר, עַיֵּן שָׁם: **(ד)** אַף דְּהָאֲלִיָּה רַבָּה (שם) כָּתַב בִּשְׁעַת צֹרֶךְ גָּדוֹל דַּוְקָא, גַּרְאָה דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל בִּדְרַבָּנָן, וְכֵן הַחַיֵּי אָדָם (כלל עז סי"ב) **הָעָתִיק לְהָקֵל, וְכֵן בְּתִשְׁובַת שׁוּאַל וּמֵשִׁיב** (תניינא ח"ב סי' כו): **(ה)** אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ב) בְּשֵׁם סְמ"ק. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שֶׁכָּתַב דַּוְקָא לְהָאֲרוּס עַצְמוֹ. וְעַיֵּן בְּסִימָן תמ"ד סָעִיף ד', שָׁם יְתֻבָּאֵר אִם יְרֵאָה הַשֵּׁם: **(ס)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) וְחָק יַעֲקֹב (סק"י) בְּסִימָן תמ"ד, וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁנִּכְתֹּב בָּזֶה: **(ו) וְהַם גְּרִיעִי מֵעֵמֶי הָאָרֶץ, דְּאַף אִם שְׁנֵי הָאֲדָרִים הֵם אֲנָשִׁים כְּאֵלּוּ, אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם סְעוּדַת מִצְוָה, דְּמִצְוָה לְהִתְרַחֵק מֵאֲנָשִׁים כְּאֵלּוּ שֶׁלֹּא יְבוֹאוּ לִלְמֹד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לְהִתְקָרֵב וְלִשְׁמֹחַ בְּשִׂמְחָתָן:** (ז) אַחֲרוֹנִים: (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב), וּכְמוֹ שֶׁפֵּיְשׁ הַבַּיִת יוֹסֵף מִן תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' עז), וְכֵן הֶעְתִּיק הַחַיֵּי אָדָם (שם): **(ע)** וְהֵבִיא מַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ה סי' טו ס"ק פד) וְרֵיאָ"ז (כו. שלטי הגבורים אות א) שֶׁהַזְּקִירוּ רַק חָכָם, וּכְמוֹ שֶׁהוּבָא בַּשַּׁ"ס (לו:) [וְכָאֶמֶת גַּם מִתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (שם) אֵין רְאָיָה לְהָקֵל לְהַמְעִיט]. **וּמִכָּל מָקוֹם דַּעַת הָרַמְב"ם** (פ"ו ה"ז) **מִסְתַּבֶּרֶ דְּלֹא מַיִּירֵי בְּחָכָם דְּוָקָא, דְּלֹא נָחִית אֶלָּא מִשּׁוּם דְּבָא מִן הַדֶּרֶךְ וּמְצוָה לְחַבְּרוֹ לְקַבֵּל פָּנָיו, וְהוּא נִכְנַס בִּכְלַל שְׁאִילַת שָׁלוֹם וּכְבוֹד הַבְּרִיּוֹת דְּמִצְוָה הוּא, דְּאִלּוּ בְּחָכָם וּמְשׁוּם לִשְׁמֹעַ דִּבְרֵי תּוֹרָה אֲפִלּוּ לֹא בָּא מִן הַדֶּרֶךְ נָמֵי,** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּרַשׁ"י (לו: ד"ה אמר ר' יוחנן) וּבְרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל בְּסוּגְיָא, וְנִכְלָל לוֹמַר דְּגַם שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים מוֹדוּ לְהָרַמְב"ם בָּזֶה, אֶלָּא דְּלֹא מַיִּירֵי בָּזֶה: **(י)** אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ד): **(יא) וְגַם הַמַּחְבֹּר מוֹדֶה לָזֶה, אֶלָּא שֶׁלֹּא הָיָה צָרִיךְ לְהַבִּיאוֹ,** דְּהָא גְּדוֹלָה מִזּוֹ כָּתַב לְקַמָּיְהּ, דִּבְדִיעֲבַד אִם עָבַר וְעָרַב אֲפִלּוּ לִדְבַר הָרְשׁוּת הֲוֵי עֵרוּב וּמֻתָּר לָצֵאת, אִם כֵּן כָּל שֶׁכֵּן הֵיכִי שֶׁתְּחִלַּת הָעֵרוּב הָיָה לְדָבָר מִצְוָה, שֶׁמֻּתָּר אַחַר כָּךְ לָצֵאת אַף לְדָבָר הָרְשׁוּת: **ב (יג)** רַשׁ"י בְּשַׁבָּת (ל"ג) [ל"ד] (ע"א ד"ה בעירובי): **(יג)** אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ו) וְהַגְּרַ"א לְעֵיל בְּרִישׁ סִימָן שצ"ד: **(יד)** מִלְּבוּשֵׁי יוֹם טוֹב (סק"ב) [שֶׁהוּבָא בְּאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ו)] וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ט), וְכֵן מוּכָח מֵהַגְּרַ"א. וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (שם) רָצָה לִדְחֹק עַצְמוֹ וּלְיַשֵּׁב דִּבְרֵי הַלְּבוּשׁ (ס"ב), אֲבָל כָּל הָאַחֲרוֹנִים הָאֲלוּ לֹא סְבִירָא לְהוּ כֵּן: **ג (טו)** עַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה ו"ש):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah